

SZERKESZTŐI IRODA:

Belmagyar-utca 47-ik szám, hová a lap szellemi részét illető közlemények czinuzendők.

AZ ELLENZÉK ELŐFIZETÉSI DIJA.

Egész évre 16 frt. v. 32 korona. Negyed évre 4 frt. v. 8 korona.
Félévre 8 frt. v. 16 korona. 1 hóra 1 frt. 50 kr. v. 3 korona.

Egyes szám ára 5 kr. vagy 10 fillér.

Megjelenik mindennap, kivéve a vasár- és ünnepnapokat.

Kéziratok nem adának vissza.

Telefon szám: 9.

POLITIKAI ÉS TARSADALMI NAPILAP.

Telefon szám: 9.

KIADÓ-HIVATAL:

Kolozsvárt, Belközép-utca 33-ik szám.

HIRDETESI DIJAK:

Egy négyszög centiméternyi tér ára 4 kr. Gyárosok, kereskedők és iparosok árkedvezményben részesülnek. Reclam sora 1 frt. Bélyegilleték minden hirdetés után 30 kr.

Hivatalos közlemények sora: 5 frt.

Nyilttéri cikkek:

garmond sora után 20 kr. fizetendő.

ELLENZÉK.

Egyik jön, másik megy.

Az európai sajtó és a diplomáciai körök, mint elsőrangú politikai eseményt tárgyalják az osztrák-magyar monarchia külügyminiszterének személyében beállott változást.

Arra tekintettel, hogy a külügyi politika vezetőjétől és az általa képviselt politikai irányzattól függő részben az, hogy a nemzetközi érdekekben egymásra utalt hatalmak és népek barátságos egyetértésben éljenek-e, vagy pedig állandó veszélyeztetésnek tegyék ki a béke ügyét — egyáltalán nem csodálkoznunk, ha az európai sajtó és diplomácia mint elsőrendű politikai eseménnyel foglalkozik Kálnoky gr. elbocsátásával és Goluchowsky Agenor grófnak külügyminiszteri kinevezésével.

Mindenesetre magunk is jelentőséget tulajdonítunk e személyváltozásnak nem azért, mert a monarchia külügyi politikájának intézésére Kálnoky Gusztáv gróf helyett — ezentul már Goluchowszky gróf fog elhatározó befolyást gyakorolni, hanem politikai jelentősége azért van ennek a dolognak, mert egy olyan belpolitikai válság előzte meg, a mely a Monarchiára nézve jóval nagyobb horderóval bír, mint a milyen jelentősége van az európai diplomáciát illető vonatkozásaiban.

Az egész személyváltozás alig jelent egyebet, mint azt, hogy az aktákat ezentul nem Kálnoky gróf, hanem Goluchowszky ur fogja ellenjegyezni.

Ezt a tényt pedig egyszerűen abból a körülményből lehet megállapítani, hogy a külügyministerségben beállott válság nem fog semmi változást előidézni a Monarchia eddigi külpolitikájában.

Az új külügyminiszter maga jelentette ki, hogy hivatali állásában mindenképpen elődje politikáját fogja követni, Politikai irány és rendszerváltozásról tehát alig lehet szó ilyen előzmények után.

Magyarországra nézve annyiban fontos ez a válság, illetőleg személycsere, hogy valjón az új külügyminiszter jobban fogja-e respektálni a magyar kormány részére a kiegyezési törvényben biztosított ama jogokat, melyek szerint a monarchia külügyeinek felelős intézője a Monarchiát illető kérdésekben a magyar kormánnyal egyetértőleg járhat el, tehát a magyar befolyásának engedni tartozik.

Már is halljuk, hogy Bánffy báró és az új külügyminiszter között már az első értekezleten olynemű konfliktus támadt, a mely egyenesen azt bizonyítja, hogy Goluchowszky gróf ebben az irányban sem fog elődjének politikájával szakítani, vagy is, a külügyek intézésében a Kálnoky által magához ragadott önállósággal fog eljárni, már pedig ha az tényleg is meg fog történni — akkor nem értjük mi czímen kérkedik Bánffy Dezső báró azzal az eredménnyel, hogy ezentul a magyar kormányt megillető törvényes befolyásnak szabadabb érvényesülési útja lesz, mint Kálnoky idejében volt?

Ha Bánffy Dezsőnek ezirányban nem sikerült valamelyes eredményt elérni, ekkor egész akciója, mely két heten keresztül az egész országot módfelett való izgalomban tartotta, egészen odaig zsugorodik össze, hogy: felmentem egy nehányszor Bécsbe, és le jöttem ugyanannyiszor Budapestre és nem csináltam semmi egyebet, csak galibát, még pedig sokat és rettenetesen.

Ugy tartja a hír, hogy Bánffy Dezső báró a ma délelőtti kitűzött képviselőházi ülésen készült megválaszolni Helfy Ignác és Ugron Gábor interpellációját. Főleg az Ugron Gábor kérdéseire adandó válaszára lehet kíváncsi a nemzet, mert Ugron többek között épen azt a kérdést is feltette, hogy a külügyminiszteri változás mennyiben függ össze a kiegyezési törvényben a magyar kormány részére biztosított jogok mikénti érvényesítésének ügyével.

Holnap már megtudjuk azt is, hogy annak az akciónak mi sikere lett, s voltaképpen miért ment Kálnoky és miért jött épen Goluchowsky gróf?

Politikai hír.

A polgári házasság életbeléptetése. A polgári házassági törvény életbeléptetésén mint a Bp. H. értesül nagy buzgósággal dolgoznak az igazságügyminiszteriumban. Az életbeléptetési rendelet tervezetét könnyen érthető formában már elkészítették s az igazságügyminiszter közölte azt véleményadás czéljából több kiváló jogászzsal. Maga a miniszter tevékenységének javarészt ez idő szerint az életbeléptetés előmunkálatainak szenteli s az ide vonatkozó rendeletet valószínűleg már igen rövid idő alatt ki is fogja bocsátani. A mint megbízható forrásból értesülünk, a polgári házassági törvény a zárószakaszában meg-

állapított végső terminusnál, december 8-ikánál, több, mint két hónappal előbb, október elsejével fog életbelépni, úgy hogy nem egészen ötfélféle hónap múlva már megköthetik Magyarországon az első polgári házasságot.

A válság.

Budapest, május 18.

Minisztertanács.

Ma délután több óráig tartó minisztertanács volt, mely értesülésünk szerint egy részét Bánffy miniszterelnöknek hétfőn adandó válaszaival, másrészt az egyházpolitikai javaslatokkal foglalkozott.

Ezeknek az ügyek most tudvalevőleg úgy áll, hogy a vallás szabad gyakorlatáról szóló törvénynek harmadik fejezetét (a felekezetenélküliséget) nem fogadták el, míg az izraelita vallás recepcziójáról szóló törvényből az áttérési szakasz maradt ki.

A mai minisztertanácsban értesüléseink szerint, azzal a prépozícióval foglalkoztak, hogy az izraelita vallás recepcziójáról szóló törvény, a 3-ik szakasz kihagyásával terjesztessék legfelsőbb szentesítés alá.

A harmadik szakaszt, a keresztény vallásról, zsidó vallásra való áttérést pedig, a vallás szabad gyakorlatáról szóló törvénybe vennék át és a felekezetenélküliséget szabályozó szakasszal bocsátanak újabb parlamenti tárgyalás alá.

Az első konfliktus.

Gróf Goluchowsky Agenor még el sem foglalta hivatalát, a melyből előde azért távozott, — mert Bánffy Dezsővel nem akart együtt működni és máris majdnem összeitközése volt a magyar kormány szerencsés kezű elnökével.

A kormánypárt ugyanis felvetette azt a jelszót, hogy a kiegyezési törvény 8. szakaszát, a mely a miniszterelnöknek a külügyekre gyakorolandó befolyását szabályozza, értelmezni kell. Báró Bánffy Dezső a kinek jeles tulajdonságai közé az államférfiúi tapintat tudvalevőleg legkevésbé sem tartozik, úgy látszik, nem érintette meg kellőleg párthíveinek információit és ennek folytán beszterezena-szódi stílusban formulázta követeléseit, olyanformán, hogy azokat az új külügyminiszter nem fogadhatta el.

Gróf Goluchowsky nem volt hajlandó arra, hogy a külügyminisztérium és a magyar kormány viszonyát egészen új alapokra fektesse és a már-már fenyegető konfliktust hír szerint az simította el, hogy Bánffy bárónak saját hívei értésére adták, hogy tulolt a célzon, annál is inkább, mert ez idő szerint nagyobb akcióra nem gondolnak. — Bánffy tehát visszavonult és helyreállott — legalább egyelőre — a béke.

Mit várnak Bánffytól?

A Kálnokyhoz intézett királyi kéziratban kidomborodik a lemondással kapcsolatos krízis politikai jelentősége s ma nincs biztos kiindulási pontunk annak a magyarázására, hogy az uralkodónak az a kijelentése, hogy a felmentést olyan okok mellett adja meg, a melyekről tudomást vesz és méltányol. Báró Bánffy Dezsőnek az interpellációkra adandó válasza, magyarázza meg ezt a kijelentést, a mely határozottan arra utal, hogy a politikai krízis okmánya ez a kézirat. S ha báró Bánffy Dezső csakugyan valódi elégtételt kap, immár birnia kell a felhatalmazást arra, hogy kijelenthesse, hogy gróf Kálnoky távozása hivatalából konzekvenciája olyan hivatali tényének, a melyet az uralkodó elítél s ezzel megadja a szentesítést ahhoz az állospont-hoz, a mely a válságban tulsulyra vergődött. Tehát báró Bánffy Dezső miniszterelnöktől nem lehet kevesebbet várni, mint a következők kijelentését:

1. A korona helyesli báró Bánffy Dezső miniszterelnöknek a Terényi interpellációjára adott válaszát.
2. Gróf Kálnoky lemondásának elfogadása elítéli a külügyminiszter eljárását attól a mozzanattól fogva, mikor megzakította az Agliárdi-ügyben a tárgyalásokat a magyar kormánnyal.
3. A miniszterelnök garanciákat kapott arra, hogy gróf Goluchowszky tisztán magyar belügynek tekintti az Agliárdi-kérdést s interveniál Rómában.

Ha báró Bánffy Dezső e kijelentésekre megkapta a felhatalmazást, elfogadjuk mint a helyzetnek és a tényeknek megfelelőt azt a kijelentést, hogy a magyar kormány nem jutott abba a helyzetbe, hogy lemondását a koronának felajánlhassa.

Egyébként a kézirat magán viseli azt a bélyeget, hogy az uralkodó ismét kényser helyzetben volt. Ez az állapot az egyházpolitikai harc óta a koronára nézve folyton megismédlődik s a válságok esetén mind jobban és jobban kidomborodik. Kényszerhelyzeteket teremtett Wekerle; ugyanazzal erőszakolta ki a szabadalvú párt másodszor Wekerlét s mikor másodszor kitört a válság, a kényszerhelyzet teremtette meg a Bánffy-kabinetet. És a legújabb kényszerhelyzetnek dokumentuma a legfelsőbb kézirat.

A kulisszák mögöl.

A külügyminiszteriumhoz igen közel álló előkelőségtől veszi a „M-g” a következő nagydörmög cikket.

A Ballplatron szombaton ment végbe a külügyminiszterium vezetésében beállott változás, a mennyiben Kálnoky gróf ma vett

bucsut a miniszterium tisztviselőitől, Goluchowsky Agenor gróf pedig letette az esküt a király kezeibe.

A bucsu nem volt valami szívélyes, mert hiszen Kálnoky gróf sohasem tartozott azon főnőkök közé, kik iránt a szubordináltak hő ragaszkodást tanusítanak, mindazonáltal Kálnoky gróf távozása semmi esetre sem hasonlítanak egy oly miniszternek a szolgálattól való megválásához, mint a ki kényszerítve megy nyugalomba, sőt ellenkezőleg Kálnoky gróf még távozásában is megérezte eddigi hatalmas pozícióját ama magyar körökkel, melyek az ő működése ellen gyakran emeltek kifogásokat.

Kálnoky még távozásában is kimutatta a foga fehérét, a mikor oly utódot ültetett székébe, a ki a magyar érdekekkel szemben eddigelé mindig csak ellentállást fejtett ki.

A magyar kormánypárti lapok most erősen buzgólkodnak annak a ténynek eltitkolásában, hogy Goluchowskynak tulajdonképpen a magyar delegációban történt felszólalások következtében kellett elhagynia bukaresti állását, Goluchowskyt a tavalyi delegációban a magyar kormánypárti delegátusok támadták meg a román ligával szemben tanusított erélytelen politikája miatt.

Lehet, hogy a támadások részben azért is történtek, mert a magyar delegációban tudták, hogy Goluchowsky Kálnokynál persona grata. Goluchowskynek e támadások következtében el kellett hagynia bukaresti állását, de most, hogy Kálnoky megunta a Bánffyval való kormányzást, megtette azt a homéri tréfát, hogy a koronának ugyanazt a Goluchowskyt ajánlja külügyminiszternek, kit a magyar kormánypárti delegátusok támadtak meg, kiszorították diplomáciai működéséből, de a kinek most mint mint miniszternek bizalmat fognak szavazni.

Bécsben a magyar politikai körök mindent megtettek az iránt, hogy Kállay jöjjön Kálnoky helyébe. Miután a korona azonban Kállaynak a bosnyák ügyek vezetésének felmentéséről abszolte tudni sem akart, megmozgattak minden követ, hogy Szögyény-Marichot, a berlini követet hozzák a Ballplattra. Ezeknek a szép törekvéseknek Kálnoky vetett véget. Ő egyszerűen telegrafált Goluchowskynak, hogy jöjjön Bécsbe. A skálai birtokán időző várakozási állományba helyezett diplomata azon hiszemben jött Bécsbe, hogy itt valami politikai misszióval, — talán az üresedésé jövő vatikáni nagy követ-séggel — bizzák meg, és nagy lett a csodálkozása, a mikor Kálnoky röviden azt közölte vele, hogy az uralkodó az ő előterjesztésére kinevezte a külügyek és a császári ház miniszterét.

A kinevezést semiféle tárgyalás nem előzte meg és Goluchowsky csak Kálnoky

AZ „ELLENZÉK” TÁRCZÁJA.

1895. Május 20.

Martinovics emléke.

— Május 19. —

Téli tájnak néma mélyén
Egy nagy, meghalt élet.
De a földben szunnyadó mag,
Ott új tavasz éled.
Néma télnél hirdettek
Tavaszt, szabadságot,
De elült a jéghideg tél . . .
Megfagyott virágok.

Nem tudták ők megvárni azt,
Mig majd tavasz éled,
Hő szívük a szabadságért
Nyári napként égett.
Elfelelték, hogy az időt
Ember nem mozgatja
S hogy hasztalan addig minden,
Mig nem jó a napja.

Elhullottak és a nemzet,
Akiért meghaltak,
Vérpaduknál egyetlen szót.
Egy jajesőt sem hallatt.
Mégis hamvaikból támadt
E nép szabadsága,
Mert népek szabadságának
Hulló vér az ára . . .

Az ifju szívnek izzó szenvedélye
Szerelmet fakaszt éltünk tavaszán,
Ebből támad egy szebb jövő reménye,
Nemzet így vágyik szabadság után.
A szabadság a nemzetek szerelme,
Reményük, vágyuk csak ez egynek él,
Érte harcolnak mindent elfeledve,
Lerójják árát és ez ár: a vér.

Nehéz idők árnyéka volt felettünk,
Legjobbaink kidőltek féluton;
Rákócsit messze délen eltemettük
S minket fedett be az a sirhalom.
Aki legjobban hitték a jövőben
Ők is csak a nyelvet élesztgeték,
Akkor lép fel Martinovics kis serege
Titáni harcba vinni nemzetét.

A félhalott nép beteg fáradt lelke
Nem indult fel a harci szózaton
És a kik szobrot, oltárt érdemeltek
Bakó pallástól hulltak vérpadon.
A félholt népet illeti a vád meg
Az elvesztett majd egy századért,
Ők mindent a sors mérlegére tettek
S lefizezték a szent adót: a vért.

De vértanuknak hulló áldozatja
Megszenteli, hová hull, a helyet.
A bakó székét oltárrá avatja,
Imáját mondja ott a kegyelet.
Akit holttá tett elvakult ítélet.
Annak halála élet napja lesz

S a multba néző nemzetnek szemében
Ha rátekin, egy büszke könny rezeg.

Minden eszmének megvan vértanúja
És martir minden nép között akadt.
Magyar szabadság! legdicsőbb te vagy tán
Hogy érted hullott legtöbb áldozat.
Buda terén, Bécsújhely börtönében,
Arad sáncán és annyi sok helyen,
Miattad haltak, akiknek szívöben
Érted égett az örök szerelem.

Ennyi oltár áll s meg tudna tagadni,
E nemzet téged, fényes istenét!?
El tudná vetni új csalóka képert
Az ösöknék véráztatott hitét.
Nem; ha más nép szabadságát eladja
Csupán jogát veti el esztelen;
Da ha a magyar a szent harcot feladja
Bélyeget süt rá a történelem!

Megdicsőült vértanuinak,
Ott a jobb világon,
Hogyha lenéztek a földre
Fényes éjszakákon,
Kérjétek meg azt, ki ott fűn
A mindenek atyja,
Hogy a magyar szabadságra
Szent áldását adja.

Hamvas József.

Hasonló és nem hasonló.

REGÉNY.

M. E. Braddontól.

Két kötetben.

Fordította: Amica.

Második kötet.

VI.

Azután.

(Folytatás.)

(80.)

Ez üzenet alatt valami rejtély lap-pangott.

— Mondja meg Sandersonnak, hogy pakoljon be az utazó ládámba, hogy a tíz óra negyven perczkor idűlő vonattal mehessek! — mondá lady Belfield, midőn András megjelent — és rendelje meg a kocsit rögtön. Adrián, téged itt hagyjak, hogy Helén után nézz.

— Nem lehet semmi komoly baja, — valami ostoba szeszély az egész, — egy kora séta s talán ingoványon eltévesztette az útját. Nem maradhatok itt, hogy róla gondolkozzam. Egy későbbi vonattal utánam jöhet. Az anya szíve és lelke tele volt aggodalommal a fiáért — egyedül a fiáért. Egy hirtelen jött betegség által gondolta őt leverve — sorvasztó láz — tüdő-gyulladás — hűlés, — vagy valami végzetes szerencsétlenség érte, a hát-gerince tört el, az életereje gyorsan apad és meg vannak számlálva az órai; és ő oly távol van tőle, annyi mért-földiek vannak közöttük, melyek oly hosszúnak látszanak még akkor is, ha a leggyorsabb express-vonattal utazik.

— Édes anyám, tegye azt, a mit leg-

jobbna és czélszerűbbnek gondol, — mondá Adrián; de én biztosítom, hogy ok nélkül gyötri magát. Miért jelentene ez a telegram betegség? Temérdek lehetőség van. A telegram nem mond nekünk semmit, kivéve azt, hogy Valentinnek szüksége van otthon a feleségére. Lehet, hogy rossz kedvében volt, midőn az üzenetet küldte.

Az ajtó megnyílt és Marrablené jött be, tisztán és kövéren és egyszerűen az ő fehér babos rózsaszínű ruhájában és csipke főkötőjével, de sokkal haloványabb volt és kevésbé nyugodt, mint rendesen szokott lenni. Az ő széles jóindulatu arcának bánatos kifejezése volt, midőn egy nyitott levéllel a kezében az urnőjéhez közeledett.

— Kérem My lady, a Belfieldné szobájában éppen most találák ezt a padozatot, a csipkék, szalagok, papirosak és egyéb ilyenféle tárgyak között és kötelességemnek tartottam, hogy My lady-nak a saját kezeimmel adjam át.

A Helén levele volt: az a bevégeztelen levél, melyben gonosz szándékát oly leplezetlenül bevallotta; ezeket írva: „Midőn ezeket a sorokat olvasod, én távol leszek ettől a háztól — és reménylem, hogy távol Angliától — azzal a férfival, a ki eléggé szeret, hogy értem a társadalmi állását feláldozza és kinek a szerelméért kész vagyok a jó nevetem elveszíteni.”

Lady Belfield e váratlan csapás által megtörve visszahanyatlott a székében. Az ő fiának a felesége — az a leány a kit ő szeretett és a kiben megbízott, és mindenben úgy bánt vele mint saját leányával — ez a gyermekasszony, a ki oly szép és fiatal és látszólag oly ártatlan volt — e szegény nélkül sorokban vallotta be a bűnét. A Belfield Helén eltűnésének a titka meg volt oldva. Ő, és a jó neve örökre eltűntek.

ajánlatára és a koronának Kálnoky iránti teljes bizodalmlára került be a miniszteri székbe.

Kálnoky — Goluchowszky.

Kálnoky bucsuja.

Kálnoky gróf, a távozó külügyminiszter szombaton elbucuzott a külügyminisztérium hivatalnokaitól. Pasetti báró, a külügyminisztérium első osztályfőnöke, politikailag szintelen beszédet tartott az alkalommal, melyben megemlékezett Kálnoky grófnak a haza érdekében kifejtett munkásságáról és kiemelte, hogy a hivatalnokai kar mindig jó emlékezetben fogja a távozó minisztert megtartani.

Ezután Kálnoky szólt, a ki megköszönte az iránta tanusított figyelmet és megjegyezte, hogy csak a külügyminisztérium derék hivatalnokai segítségével sikerült a legfelsőbb megelégedést kivívnia. Ezután kezét nyújtott a jelenlevőknek és azon reményének adott kifejezést, hogy miután az országban marad, közülük egyik-másikkal még találkozni fog.

Az új külügyminiszter esküje.

Gróf Goluchowsky Agenor, az újonnan kinevezett külügyminiszter szombaton délelőtti 11 órakor letette az esküt a király kezeibe. Az eskütelénél gróf Trautmannsdorf főkamrás és Kállay Benjamin közös pénzügyminiszter voltak jelen. Az esküformát Pasetti osztályfőnök olvasta fel. Az eskütelét után a király Holuchowskyt felőrá kihallgatáson fogadta.

Az ideges Kálnoky.

A P. L. szombati esti lapjában, Kálnoky gróf visszalépéséről írván, a következő bizonyára feltűnést keltő dolgokat mondja el: „Az utóbbi időben Kálnoky hangulatában oly idegesség mutatkozott, a minőt korábban sohasem észlelték. A miniszter környezete már hetek óta sejtette, hogy Kálnoky gróf nemokára önként lemond arról a pozícióról, melynek felelőssége és nehézségei sohasem sulyosodtak rá annyira, mint éppen sz utóbbi napokban. Általánosan azt mondják, hogy Kálnoky menni akart, s azért nyújtotta be második lemondási kérvényét alig 14 nappal azután, hogy a király az első, különös bizalma kifejezése mellett visszatartotta.

Római hang.

Kálnoky visszalépéséről az Osservatore Romano így nyilatkozik:

Megemléksere méltó, hogy Kálnoky ugyanazon sors érte el, mint Taaffe grófot. Az osztrák államférfiaknak nincs megengedve, hogy műviket befejezzék. Kálnoky utóda egy lengyel, aki jó katholikus és jó diplomata híreben áll. Kívánjuk neki, hogy politikai és diplomata munkája ne szakadjon meg hirtelen, mint Kálnokyé. Különben csak ismételnék, hogy nagy fentartással kell az személytől, mint az okoktól és körülményektől függnek, melyeknek horderejét általában igen de politikai és diplomáciai következményeit nem lehet megállapítani.

A kongrua-ügy.

Bpest, május 18.

A kongrua-bizottság ma délután négy órakor Samassa József egri érsek elnöklété alatt ülést tartott. A kongrua-ügy rendezése most döntő stádiumba jutott, mert a király jóváhagyásával most egy a nagyobb, mint kisebb javadalmak jövedelmeinek összeírására nézve teljesen kész és részletes szabályzatok állanak a vallás- és közoktatásügyi miniszter rendelkezésére, a melynek

— Milyen újságot kell a fiamhoz vinni, kiáltá, többet gondolvá Valentinre, mint az ő bpnös feleségére.

— Anyám, fogadjá el a tanácsomat. Ne menjen hozzá! Van valami ebben a telegramban a mi nem tiszta dolog. Talán hazugság az egész.

— Nem, nem Adrián. Ki gondolna ki ilyen hazugságot és ünne tréfát velünk — és mi cselel? Mennem kell, mondom neked, hogy nemem kell. Ő a felesége után sürgönyöz; de nincs többé felesége; csak az anyja mehet hozzá, midőn bajban van. Ez a kötelek nem olyan könnyen oldódik fel.

— Ugy hát engedje, hogy vele menjek.

— Nem engedem. Neked lesz elég dolgod itten. Arról a szerencsétlen asszonyról neked kell mindent megtudni: hogy mikor és miképpen ment el, és kivel. Van fogalmad róla? Gyanakodol valakire?

Adrián hallgatott. Hogy tudott volna válaszolni? Hogy rágalmazhatta volna a halottat? Igaz, hogy ő a bűn szélén állott, de mocskotalanul halt meg, kivéve azon szándékában, hogy férjét elhagyja.

És ha Valentin másforma férfi lett volna, olyan, a ki képes lett volna mind a kettőjük életének a válpontjával szembe állani és az eltévelyedett asszonyt a kötelességéhez visszahozni — akkor ő valószínűleg a bűn küszöbén megbánást érzett volna; és a leveleiben nyilvánított szándékát soha sem hajtotta volna végre. Mint tiszta feleség élhetett volna mind végig. És ő most midőn a szegény eltévelyedett teremtés a megszegyetlen sirjában fekszik elárulja és azt mondja: „Igen, én mindent tudok róla. Lord St. Austell volt a szeretője?”

— Te nem tudsz semmit? — kérdé az anyja. — Az udvarlói közül nem gyanakodol senkire? Én istenem, ez lett a következménye, hogy a szép Belfieldnél annyit be-

alapiján a kongrua-ügy rendelkezését azonnal megkezdheti.

A kongrua-ügy rendelkezésére az első lépés már tíz évvel ezelőtt történt, de mindezt még nem tudott eredményhez jutni, mert a jövedelmek összeírására vonatkozó javaslat ő felsége legmagasabb jóváhagyását elnyerni nem tudta. A kongrua-bizottság mai üléséről a következő tudósítás szól:

A kongrua bizottság ma délután 4 órakor Samassa József egri érsek elnöklété alatt ülést tartott, melyen résztvettek: Fenyvessy Ferencz, Gajzágó Salamon, Hornánszky Nándor, Németh Péter, Pallavicini Ede ögróf, Spett Vince, Unger Alajos, Zichy Nándor gróf, Ivánkovic János, Varlik Béla, Vághy Mór, Toszt Gyula, Tonházy Gyula és Timon Ákos dr. központi előadó.

Az ülés tárgya volt ő felsége legmagasabb jóváhagyó határozatának tudomásul vétele, a mely a kongrua bizottságnak a nagyobb és kisebb egyházi javadalmak jövedelmi összeírására vonatkozik.

Az elnöklő érsek az ülést megnyitván, tudomására hozza a bizottságnak, hogy ő felsége legkegyelmesebb jóváhagyó határozata a külügyminiszter átiratában hozzá megérkezett és egyben föl hívja a bizottságjegyzőjét a miniszter átirat felolvasására. Ennek megtörténtével elnök indítványozza, hogy ő felsége legmagasabb elhatározását a bizottság hódolateltjes tisztelettel tudomásul vegye és a jóváhagyó határozatban foglalt némi csekélyebb jelentőségű és az elveket nem érintő módosításokat további eljárásában irányadóknak tekintse.

A bizottság ez indítványt egyhangúlag magáévá tévén, tárgyalás alá vette azon kérdések megoldását, amelyekre nézve a magas leirat a bizottságtól véleményt kér.

Timon Ákos jr. központi előadó felolvasván az általa fogalmazott választ, a bizottság beható tárgyalás után azt egész terjedelmében és részleteiben magáévá tette és elhatározta, hogy azt a vallás és közoktatásügyi miniszterrel külön átiratban közli.

Felolvasták ezután a miniszter átirat utolsó pontját, melyben a miniszter a bizottságot további szives közreműködésre kéri fel. Az elnök erre kifejti, hogy a közreműködés a jövedelmi összeírásokra vonatkozó javaslatok végrehajtásánál legcélszerűbben akként történhetik, ha a vallás- közoktatásügyi miniszter az előadó szakszert támogatását és tanácsait igénybe veszi és azon reményének ad kifejezést, hogy az előadó a bizottság eme felkérésének eleget fog tenni, amiáltal a végrehajtás jó és célszerű keresztülvitele biztosítva volna.

A bizottság az elnök ez indítványát is egyhangúlag tudomásul vevén, Gajzágó Salamon meleg szavakban mondott köszönetet az elnöklő érseknek türelméért és odaadásért, amelylyel a kongrua-bizottság tárgyalásait vezette, amely főképpen tette lehetőséggé, a bizottság aránylag ily rövid idő alatt ily sikeres eredményhez jutott.

Ezzel az ülés az elnök életetésével oszlott szét.

A kétéves önkéntesek.

A hadsereg rendeleti közlönye a következő rendeletet teszi közhirrő:

„Amaz egyéves önkénteseknek, a kik az első szolgálati év lefolyása után nem tették le a tartalékos tiszti vizsgát, de az év alatt kiváló buzgalmat, kifogástalan magaviseletet és a katonai szolgálat iránt különös érdeklődést tanusítottak, a vizsgáló bizottság kivételesen állandó szabadságolást engedélyezhet.

Ha a vizsgáló bizottságnak biztos támpontjai legyenek az ítéletre néve, a következő okmányokat kell előterjeszteni:

1. Az egyéves önkéntesek parancsnoká-

száltak! — Adrián, sürgönyöznöd kell az atyjának! Baddelnyénak felesleges volna, miután én találkozni fogok vele. És te igyekezz mindent megtudni a székéről! Szegény, szerencsétlen bűnös teremtés!

És én annyira szerettem! — mondá könnyező szemekkel.

Sanderson bejött az urnője kalapjával és porköpenyegével, az utitáskája és börsöndje már a kocsiiban voltak.

My lady, elkísérem? — kérdé a szobaleány.

— Igen, kérem anyám, ne menjen egyedül — sürgette Adrián.

— Fel tudsz hamar készülni?

— My lady, csak a kalapomat kell feltenni. Nem késünk el, lesz elég időnk.

Még nem volt tíz óra és a vonat a Chadfordi állomásról tíz óra negyven perckor indult. Lady Belfield felvette a köpenyegét; Sanderson a szobájába szaladt, hogy az utra előkészüljön.

Adrián a kocsiába segítette az anyját és míg a szobaleány lejött és az utra minden készen volt, mellette állott és vigasztalta.

— Anyám, hova fog szállani? Azt hiszem, hogy az Alexandriába. És ha — ha ugy találja, hogy Valentin nem beteg és hogy az a telegram nem jelent semmit, ugy-e akkor holnap reggel visszajön? Vagy sürgönyözzön nekem, hogy én menjek magához.

— Igen, sürgönyöznöd fogok neked mikor megtudom, hogy mi a baj. Talán a Wilki házbán fogok maradni. Adja az ég, hogy Helént ott találjam, — tévé utánna lady Belfield lassubban hangon. Lehet, hogy az utolsó pillanatban habozott és visszament a férjéhez. Lehet, hogy az a nyomorult levél kevesebbet jelent mint a mit mi gondolunk. Lehet, hogy hirtelen való haragjában írta, mert

nak jelentése az egyes önkéntesekről, az önkéntes iskola első és második felének befejeztével, továbbá a szolgálati évben elcsajgított gyakorlati eredményekről; ezekben a jelentésekben az illetőnek szorgalmára és a katonai szolgálat iránt tanusított érdeklődésére is ki kell terjeszkedni.

2. A kondukt lista és büntetési jegyzőkönyv kivonata.

A vizsgálati eredmények és a jelentések gondos reviziója után az illető egyéves önkéntesek szeptember 30-án, illetőleg a vizsgálatok végeztével állandóan szabadságoltatnak és tényleges szolgálatra mindaddig nem hivatthatnak be, a míg a tényleges állomány kiegészítése nem válik szükségessé.

Ez a kedvezmény 1895. május vége felé, ama, második évet szolgáló egyéves önkénteseknek is megadható, a kik erre különös szorgalom és jó magaviselet által méltóknak bizonyultak. E fölött határozni a hadosztályparancsnokok illeti meg. A parancsnokok 1895. június 5-éig terjeszthetik be a közös hadügyminisztériumhoz jelentéseiket.

A nemzeti szalon.

A kiállítás nagyitása.

Kölozsvár, május 19.

A „Nemzeti salon“ képkiallítását tegnap nyitották meg ünnepélyesen szép számú, előkelő közönség jelenlétében.

Az arisztokrácia körében nem nyilvánult ugyan semmiféle érdeklődés a kiállítás iránt, de annál nagyobb számban jelentek meg az egyetemi tanárok és a közép osztály intelligens elemei.

11 óra után Szvacsina Géza helyettes polgármester, egy csinos lendületes és mindig tartalmas beszéddel üdvözlő a nemzeti salon tagjait, a kik eljöttek a fővárosból közenk, hogy művészi alkotásaikkal minket gyönyörködtessenek. Szvacsina nagy tetszéssel hallgatott beszédében kifejtette, hogy nálunk, a kik századokunk keresztül karddal a kezünkben Európá békéje fölött állottunk őrt, míg a nyugoti kultur államok szabadon fejlődhetek, nálunk még sok nehézséggel kell küzdenünk a festőművészeknek, míg a közönségben feltudják ébreszteni a méltánylást. Igen sikerült és szép volt beszédének az a része is, midőn rámutat arra az igazságra, hogy nálunk a festőművészetnek nemcsak kulturális, de hazafias célt is kell, hogy szolgáljon.

Végül Kölozsvár város nevében üdvözlő Vastagh György elnököt és a jelenlevő festőművészeket.

A közönség Szvacsina beszédét zajosan megéljenzte.

Ezután Széchy Károly egyetemi tanár tartott egy hosszabb beszédet, mely érdekes fejtegetéseivel költötte a hallgatóság figyelmét, — s mely teljesen találó alkalmi volta mellett valóságos mélyreható művészeti tanulmány volt. Rámutatott a magyar művészet fejlődésére, mely a középkor letűnével beállott hosszabb pangás után a múlt száz végén, illetőleg a jelen száz elején vett erősebb lendületet, az irodalmi megújódással egy időben. De míg az irodalmi megújódással teljes virágzásra jutott, s a költészetnek oly fényes alakokat szült, mint egy Katona, Vörösmarty, Arany, Petőfi, Tompa, Eötvös, Kemény, Jókai: addig az általános nemzeti föllendülés a művészet többi ágában csak gyenge hajtásokat eredményezett. És ime

tény, hogy Valentin nagyon elhanyagolta csak az Isten tudja. Isten veled!

Anyá és fia kezét szorították, és Adrián jelt adott a kocsiának, az indulásra. A két-szerebess által megbénulva oly mozdulatlanul állott és nézett a távozó kocsi után, mint ha kővé változott volna. Más körülmények között nem engedte volna meg, hogy az anyja ilyen dologban egyedül menjen Londonba. Más körülmények között nem mulasztotta volna el, hogy az állomásra ne kísérm; de most még annyit sem mert tenni. Nem merte a házat elhagyni, gyermekkorának és ifluságának azt az édes otthonát, mely ezenül csak az iszonyu emlékek és a gyilkosság színhelye lesz előtte.

Lassan ment vissza a reggeliző szobába, azon csudálkozva, hogy legközelebből mit fog hallani.

Morablené a rózsákat és lilomokat rendezte azokban a virág-vázákban, melyek a szobát oly édes illattal töltötték be.

— Ugy látom, hogy my lady a nélkül ment el, hogy bár egy csésze teát megivott volna, — mondá Sir Adrián, ez szomorú nap nagyon szomorú, mindnyájunkra nézve.

— Igen Marablené, nagyon szomorú.

— És elgondolni, hogy az a kedves fiatal asszony oh, Sir tudom, hogy nem illet, és nagyon helytelen volt, — de Sir — az emberi természet és mi mindnyájunk ugy meg voltunk zavarodva; és Jeni a szobámba szaladt azzal a levéllel és a szegény leány olyan volt mint ha félig megháborodott volna az elmeje és oh sir Adrián, Jenni a lépcsőkön jöve, a nélkül, hogy tudta volna, hogy mit cselekszik — elolvasta azt a levelet — és a kezembe adta, beszélni próbált, de nem tudott szólni; sirt fuldoklott és erős hystériába esett és azt hiszem, hogy még most sem jött magához.

(Folytatása köv.)

mai nap épen ellenkezőleg áll a viszony; míg a költészet elsatnyult, elcsékyesedett, s a mai költői termékek a legtávolabbi sem állíthatók az előbbi remek alkotások mellé: addig a képzőművészetek oly nagyszámú fejlődést értek el, mely előtt egész Európa meghajlik; a magyar művészeket Párisban, Münchenben, Pétervárott a legelsőkként ünneplik; itthon pedig, a legújabb világvárosban, Budapesten — mely csak az amerikai városoknál tapasztalható rohamos gyorsasággal emelkedik — a művészeknek egész gárdája állott elő.

Azonban bármennyire emelkedjék is Budapest vagyonban, bármennyire fejlődjék izlésben: egymaga még sem lehet a magyar művészetnek fentartója, termékeinek fogyasztója. Azért a művészet iránt való érdeket a vidéken is fejleszteni kell, a művészet iránt való érdeklődésbe a vidéket is bele kell vonni. Ezt van hivatva tenni a nemzeti szalon, mely alkalmat akar nyújtani a vidéknek is a művészi termékek élvezetére.

Szólt azután Széchy Károly dr. azon sajátos körülményről, mely a magyar művészet fejlődésében tapasztalható.

Míg más államokban a közönség igényei és kívánságai hozták létre a művészeteket, teremteték meg a művészeket; addig nálunk az előaltott művészek kénytelmek maguknak közönséget teremteni. Ez is egyik feladata a nemzeti szalon kiállításainak.

Megemlékezett továbbá Széchy Károly a művészeteknek jótékony hatásáról, a szépnem szeretőiről, a hasznosnak szeretete mellett; s szökött azon örvendetes jelenéségről, hogy ugy a külföldön, mint itthon élő jeles művészeink nem feledkeznek meg a nemzeti szellemről, melyet belevisznek alkotásaikba, s mely klenodiuma a művészi szépnem és nemzeti hivatásnak még a megújódás iróitól szállott a magyar írókra és művészekre. Végül Széchy Károly melegen üdvözölte a kiállításon megjelent s a műveikkel magukat képviselt művészeket s ezzel a kiállítást megnyitottnak nyilvánította.

Széchy Károly magvas és hatásos beszédére Vastagh György, a „Nemzeti Salon“ elnöke felelt röviden, megköszönve a szives fogadtatást és egyszersmind ígerte hogy más alkalommal is igen szívesen rendeznek Kölozsvárt hasonló kiállítást.

Ezután a közönség a redoute nagyertermében szétoszolva, gyönyörködött a sok szép művészi festményben d. u. fél két óráig. A kiállított képekről lapunk közelebbi számában hozunk részletes ismertetést.

Még megemlítjük, hogy a „Nemzeti Salon“ tagjai közül a kiállítás megnyitására jelen voltak: Vastagh György elnök, Dobosi titkár, Bauman Antal pénztáros, Kacziány Géza festőművész, Alpár Ignác műépítész, Mesterházy Kálmán festőművész és Gerszter műépítész.

A bankett.

Délután 2 órakor a Központi szálloda emeleti dísztermében mintegy 60 terített bankettet rendeztek a vendégművészek tiszteletére.

Az első köszöntőt Szvacsina Géza polgármester helyettes tartotta, írtívén poharát ő Felségére a királyra. — Ezután pedig Széchy Károly egy. tanár köszöntötte fel a festőművészeket és Vastagh Györgyöt, Vastagh György pedig Kölozsvár közönségét éltette. Dr. Groisz Gusztáv Schlacher tábornokra köszöntött, a tábornok pedig Magyarországot éltette. Dobosi, a Nemzeti Salon titkára a rendező bizottsáért ivott, Virányi István Vastagh Györgyöt és családját köszöntötte fel. Kacziány Géza az egyetemi tanárokat és Szvacsina Gézát éltette, Alpár Ignác Gyarmathy Miklósa üritette poharát. Sándor József köszöntötte után Fekete Gábor Kölozsvár jeles ifju festőjére Marselek Endréné emelte poharát. Hindy Árpád szerkesztő pedig Bauman Antalt a N. S. pénztárossá éltette. A kedélyes és mindvégig derült hangulatban folyó bankett délután fél 5 óráig tartott.

MINDENFÉLE.

Kölozsvár, május 20.

— Confirmatio.

A kölozsvári lutheraus egyházban f. hó 20-án, vasárnap lesz a tizenhat évet betöltő leányoknak és ifjaknak confirmatioja, mely szépségnek fölvetélével az illető konfirmálandók saját meggyőződésükkel is azon egyház hiveinek vallják magukat, melyben megkeresztelték őket. Ez alkalommal az illető egyháznak a bérnálás szentségét fölvevő fiatal tagja keresztápolóiknak megköszönik, hogy eddig róluk a vallás ügyeiben gondoskodtak, mit ezen ünnepes aktus megtörtéte után az egyház teljesen az illetőkre bíz. A confirmatiót megelőzőleg áldozó esztörtökön a helybeli ág. ev. templomban a konfirmálandók lelkeszük előtt az egy-

ház hitelveiben való jártasságukat fogják begigazolni.

— A repülő-gépet tegnap d. u. 3 órakor a kölozsvári egyetemi épületben megmutatta Martin Lajos dr. egyetemi tanár, az „Ellenzék“ egyik munkatársa kérésére, egy társaságnak. A gép mostani szerkezete 4 szárnyas kerékkel, pedálokkal ellátott készülékből áll; a kerekeknek az az elmés szerkezete, hogy kifelé forduló lapjai szárnyak módjára kiterjeszkednek, míg a befordulók összecsatolódnak egymáshoz simulva, hogy a haladást ne akadályozzák. A repülő-gép eme szerkeletben nem tökéletes, mert holt pontjai vannak, a melyeket pedál nyomással leküzdeni nem lehet. Ezen velocipéd rendszerrel fog segíteni a feltaláló s ennek elkészítésén most fáradozik. A 30 rövid szárny helyett, a szárnyas kerekre jönni fog 15 egy és fél méter hosszúságú szárny miket pedálok s két egymással szembe futó kerek fognak mozgásba hozni. Akcor aztán nyitva lesz a „levegő ég“ is a biciklisták korlátatlan versenyzésének, a földieket dirigáló Deák Pál főkapitány minden hozzá szólása nélkül. E légi ut azonban csak egy fog sikerülni, ha lehet; s ehhez sok szamtani, légűntettani, mechanikai törvények számba vétele és ezekhez való alkalmazkodás szükséges. Mártn a reptűlgép feltalálásához elmés szerkezeteket állított össze, a melyek különösen a szárnyak szétterjedésében nyilvánulnak, szamtani levezetései is szépek s a számítás törvényein alapulnak de még mindig hiányzik az a jármű, a mivel az emberek a fellegek felé emelkedhettek. Nem mondjuk, hogy e számítások, e kísérletek alapján ennek elkészítési módozatait meg ne lehetne találni. De ehhez, idő, pénz és gyakorlati kísérletek szükségesek. A tegnapi bemutatáson, mely az egyetemen történt, megjelentek Bartha Gergely, a kölozsvári kerék páros egylet kapitánya, Székely főhadnagy, Hamvas József tanár, Kuszó István, László Gyula ker. és iparkamrai II. titkár Mvásárhely és Molnár József rajztanár.

— **Martinovics ünnepély.** Martinovics és társai kivégzetésének száz éves évfordulóját ünnepelte meg tegnap d. e. 11 órákor a kölozsvári egyetem polgársága a városháza dísztermében előkelő, szép számú közönség jelenlétében. Az ünnepély lefolyása a következő volt: Krenner Miklós, az ünnepélyt rendező bizottság elnöke, megnyitójában lendületes szavakkal emlékezett meg a martirhalált szenvedett hazafiakról, a önzetlen, eszméért lelkesedni tudó hazafiasra buzdított, A hatásos megnyitót után Hamvas József szavalta el ez alkalomra írt erőteljes és megkapó ódáját, mely óriási lelkesedést keltett. Hamvas József szép szavallata után Fischer Zsigmond mondott hatásos emlékbeszédet, mely főleg a Martinovics-féle össeesküvésben a magyar nemzetnek a felvilágosodás eszmeiért való lelkesedése először nyilatkozott meg határozottabban, s a mely a negyvennyolcas szabadságharcznak előhírnöke volt. Ezután Szabó Ernő elszavalta el Petőfinék „Váremezők“ cz. költeményét, a mi igen nagy hatást ért el. Az ünnepélynek legkiemelkedőbb pontja következett ezután: Márki Sándor dr. egyetemi tanár felolvasása, mely nemcsak az eddigi irodalomnak, de ujonan feltalált okmányoknak az alapján a Martinovics-féle össeesküvést egészen új világításba helyezte. Kimutatta Márki Sándor dr., hogy bár az össeesküvköz között voltak gyöngye jellemtek, de legnagyobb részük jámbor, lelkes idealista volt, kik jobb sorsra lettek volna méltók, s a kikre a hozott halálos ítélet, avagy életfogytiglani börtön túlszögörü volt; mert a törvényeknek az eset fölött egyszerűen naprendre kellett volna térnie. A lélekemelő ünnepély másfél óráig tartott s 1/2 órákor ért véget.

— **Czirkuszt.** Gazdag és változatos műsora van szombat óta a czirkusznak. Két olyan jeles művésznő vendégszerepel, a kik a lovarművészetben elsőrendű helyet foglalnak el. Miss Beatta kisasszony mint jokey lovas bravuros dolgokat mutatott be s produkciói nemcsak merészek, de szépek és meglepők is. A második vendégszereplő egy báróné, Belleoi a ki saját idomított lovával az iskolai lovaglást mutatja be annyi ügyességgel és bájjal, hogy a közönség alig győzi elismerését kifejezni. A báróné és Miss Beatta a héten minden este fellépnek.

— **A tiszti orvosi vizsgákat** tegnap fejezték be a kölozsvári tud. egyetem orvosi fakultásánál. Jelentkezett 33 orvos, ebből vizsgalépet 3, a vizsgák nem fogadtatott három orvosnak. Kitétnő képesítést nyertek: Dr. Jakabházy Zsigmond, dr. Mezey Sándor, dr. Bogár Kálmán. Egyszerűen képesítették: Dr. Deutsch Manó, dr. Papp Gábor, dr. Borbély Samu, dr. Binder Albert, dr. Török Gábor, dr. Dombi József, dr. Szentgáli Béni, dr. Förster Kálmán, dr. Engel Gusztáv, dr. Fürst József, Pápay Hugó, dr. Filep Sándor, dr. Branovatyk J. dr. Böhm József, dr. Stamberger Jenő, dr. Kronberber Jenő, dr. Beczasy

Gyula, dr. Fléni Máttyás, dr. Lipe Balázs, dr. Zsiday Miklós, dr. Kemény Salamon, dr. Horovitz Arthur, dr. Elekcs János.

— **A kolozsvári kereskedelmi-akadémia** ifjuságának önképzőköre tegnap d. e. 11 óra-
kor tartotta zárt-ünnepélyt előkelő nagy-
számú közönség jelenlétében. Az ünnepélyen
előadott ügyes összeállítású programmból a
közönség meggyőződhetett a Pap Károly
dr. vezetése alatt álló körnek ez évben való
szorgalmas munkásságáról, nem különben a
kereskedelmi-akadémia ifjuságának az ének-
és szavaló-művészetben való szép előhaladá-
sáról.

— **A Szamosba esett Kolozsváron** a
Nagy-Szamos-utczában az utalványokat és cso-
magokat hordó postakocsi. A bajúgy történt,
hogy a Nagy-Szamos-utca partját alámosta
a víz, s a part szélén haladó kocsi alá besza-
kad a töltés. A kocsi a rajta ülő kocsisal,
lóval a vízbe zuhant. A kézbesítő azonban
idejekorán leugrott a bakról. A vízbe esett
kocsi nagyobb sűrűlést szenvedett, s alig tu-
dott a Szamosból kivergődni, a postakocsit
pedig csak hosszas halászat után vehették ki
a megáradt folyóból. Szerencsére nem volt
csak négy csomag a kocsi-
ban, melyek közül
kettő elázott. A várost felelősség terhelte
a miatt, hogy miért nem gondozták, s miért
nem látja el korlással a Szamos-partot, —
Ma délen egy porondhordó talyiga fordult
le ugyanerről a partól a Szamosba. E helyen
a székérközeledést a míg a partot meg nem
erősítik, be kellene szüntetni.

— **A nemzeti színházban** működő előadás volt szombaton este a Kolozsvárt eze-
lőtt egy évvel alakult Teleky Blanka-kör ja-
vára, mely magasabb kiképzettség végett az
idén egy tanítónőt szándékozik külföldi tanu-
lmanyuttra küldeni. Az előadás programja
igen változatos volt, s bizonyára nagyobb kö-
zönséget érdemelt volna, mint a minő meg-
jelent azon. Az előadás De Gerandó Antoni-
na elnöki megnyitásával vette kezdetét, ki
rövid, de szépen formulázott beszédében a
körnek célját fejtette, melyet az idealis-
musnak fejlesztésében összegezett, mire a mai,
tulságosan realis korban felelt nagy szűk-
ség van. Az elnöki megnyitó után egy Grieg
Eduárdtól szerzett szép cello-sonata követke-
zett, melyet Szerenczi Ede adott elő
Rigó Anna k. a. zongora-kíséretében. Igen
érdekes pontja volt a programnak Berczik
Árpádnak ötletes egy felvonásos vigjátéka, a
„Szellemdus hölgy“, melyben Csip-
kés Mariska, Klein Etelka kisass-
zonyok és Hadházi Sándor szerepeltek
s mindhármán meglepően ügyes alakítást
nyújtottak. Erre Popini Nándor kitűnő cim-
bálomjátéka következett, melyet megismétel-
tettek, s mely után Rosenberg Fanny k. a.
szavalt a Tompának Márványszobor című
szakaszos költeményét. A kisasszony kiváló
hangszínezéssel bír, s egész szavallatán meg-
lepi nyugodtság ömlött el; azonban szavalat-
ának darabját rosszul választotta meg.
Tompának műve egyike leghomályosabb s leg-
mélyebb költeményeinek, s a kisasszony szép
dikezőjából mindvégig kiért, hogy csak a
szavakat érti, de nem a költeménynek mélyre-
ható gondolatmenetét. Sokkal jobban érvé-
nyesítette a kisasszony drámai tehetségét a
programnak ezután következő pontjában:
Az első szerelem cz. vigjátékban, mely-
ben igazi öntudatosságra valló, kifejező ala-
kítást nyújtott; mellette jeleskedtek ezen da-
rab előadásában Schusztér Adél, Szilágyi Fanny
kisasszonyok, továbbá Peller Izor, Kozma
Endre és László Ferenc. Bészta az előadás
műsorát a felsőbb leányiskolai növendékek-
ből alakult énekkar, mely De Gerandó Ant-
onina igazgatónő dirigálása mellett magyar
népdalokat énekelt, melyek zajos tetszést
arattak. S általában ezen működő előadás-
nak változatos és ügyesen előadott pro-
gramja nagyon élvezetes estét szerzett a
jelenlévőknek.

— **Városi ügyek.** A törvényhatósági
szakbizottságok szombaton folytatták együt-
tes üléseiket. Tárgyalásra került Gyulai László
nyug. városi főpénztárnok kérelme a Hosszu-
szappan utca és Fröbel gyermekkert köz-
t lévő utcai városi közhely megvétele iránt,
kapcsolatban a Horváth Gergely ajánlatával.
A szakbizottságok ajánlják, hogy 500 frtért
adassék el a kérdéses hely névszerinti szava-
zással.

Az „Ujvilág“ előtti közhelynek rácsossal
való ellátását kérelmezte Grün Adolf az „Uj-
világ“ bérloja. A szakbizottság kérelmét pár-
tolólag terjeszti a közgyűlés elé.

Az E. K. E. a milleniumi kiállításon
való részvétel céljából 400 frtot kért a gyá-
rostól. A szakbizottságok ez összeg megadá-
sát javasolják.

Fontosabb tárgya volt még az ülésnek
a kerületi kapitányok kérése fizetés javítás
iránt. A bizottság „irodabér“ czimen 100
frt kiutalását ajánlja addig is, míg a város
új kerületi beosztása megtörténik. Még ne-
hány kisebb kérés elintézése után az ülés
véget ért.

— **500 frtos alapítvány a mensának.**
Szilágyvármegye hazafias közönsége 500 frt-
al lépett a mensa alapítói díszes sorába. A

bizottság a következő értesítést kapta: „Szilá-
gyvármegye törvényhatósági bizottságának
Zilahon 1895. évi április hó 25-én s folytatva
tartott rendes közgyűléséről vezetett jegyző-
könyvből. K i v o n a t. 160—1895. kgysz. Ol-
vastatik a kolozsvári mensa-academia bizott-
ságának 2—1895. sz. megkeresése támogatás
iránt. H a t á r o z a t. A kitűzött nemes czél
előmozdítása céljából a kolozsvári mensa-
academia céljára Szilágyvármegye közön-
sége részéről 500 frt alapítvány tétetik oly-
kép, hogy ezen alapítványi összeg a közmű-
velődési és jótékonyági alap terhére jelen
határozat jóváhagyása után 10 éven át, évi
50 frtos részletekben fog ki fizetett. Erről
további eljárás végett a vármegye alispánja
a megkeresés kiadása mellett s tudomásvétel
végett a kolozsvári mensa-academia bizott-
sága jegyzőkönyvi kivonaton értesítendő. Je-
gyezze s kiadta Kiss Emil, várm. I. al-
jegyző.“ A bizottság ezután is siet a nemes
alapítványért hálás köszönetét kifejezni.

— **Mikor a szolga uraskodik.**
Deés városában nagy feltűnést keltett Kiss
János pénzügyigazgatósági szolga több rend-
beli váltómanipulációja, a melyek miatt ön-
ként jelentkezett a büntető törvényszéknél s
kért a bírót, hogy tartóztassa le, mert vál-
tókat hamisított és a deési pénzügyezteté-
ket összegeket elverte. A bűnbánó hiva-
talszolgá előadta, hogy korábban csizmadia
volt s akkor meg is tudott élni emberisé-
gel, de a mint a pénzügyigazgatóságnál
„hivatalt“ kapott, uri módon kellett élnie és
ehhez az ő fizetése nem volt elég. Arra a
kérdésre, hogy mi-
ből állott ez az „uri élet-
mód“ megvallotta, hogy a felesége mellett,
a ki pedig igen szép asszony volt, szeretők-
tartott, mint az „urak általában.“ Nem sze-
rette ő azokat jobban, mint a feleségét, tisz-
tán hűség-
ből tartotta valamennyit, mert hi-
zelkedett neki az, hogy az emberek irigyke-
nek rá és az a világnak imponál az ő gaval-
lér költsége. Mikor az adósságai fűszá-
porodtak, magához vette a „hölgyeket“ s
kocsját nyitott velük, a kikkel mutyiban
meg is bukkott. Az utolsó szűkségekben cse-
hez folyamodott, jómódu deési polgárok nevére
váltakat hamisított s rövid idő alatt ezer-
hat száz forintig csapta be a hamis váltókkal
a deési pénzügyezteteket. A pénzügyeztetek most
— mint tudósítók írja — teljesen fedezet
nélkül állanak, mert a gaval-
lér hivatalszolgá-
nak semmije sincs. A bíróság Kis Jánost,
tekintettel arra, hogy önként jelentkezett,
nem tartóztatta le, hanem szabadlában hagy-
ta s megindította ellene az eljárást.

— **A királyné bánatja utja.** Er-
zsébet királynénak az az elhatározása, hogy
Bártfára utazzék hosszabb időzésre, mint
onnan írják, Sárosmegye lakosságának nagy
örömet szerzett. A királyasszony lakosztályait
már rendezni kezdik. A „Deák-szálloda“ egyik
szárnyát tisztán erre a célra foglalták le.
Az erdei utakat nagyobb távolságban is ren-
dezték, hogy hosszabb kirándulásokra is al-
kalmasság legyenek. A királyné július 1-től
21-ig fog Bártfán időzni.

— **Kossuth butorainak árve-
rése.** Kossuth Lajos butorainak árverése
szombaton ért véget a 48-as ereklye-muze-
umban. Már csak kevés holmi maradt s a
keves árverezni valóhoz sok vásárló jelentke-
zett, úgy, hogy minden egyes tárgyat magasa-
ra fölverték s jól megfizettek. Már minden
el van adva az árverésre bocsátott butorok
közül, csak pár darabot tartottak fenn azon
vidéki függetlenségi körök, egyesületek ré-
szére, melyek már előre bejelentették vásárló
szándékukat.

— **Országos esőzés.** A jó májusi
esőzés, melyet országszerte oly nehezen vár-
tak gazdáink, s mely most már égető szűk-
ség volt, szombaton kiterjedt az egész or-
szágra. Az esőzés nyugatról keletnek tartott
a Dunántúli megyékben volt legnagyobb, az
Álföldön már csekélyebb, míg Erdélyben
egyes helyek — így Nagy-Szeben, Bras-
só, Botfal — nem részesültek benne. —
Viharos szél volt Szegeden, Kolozsvárott, Bot-
falun, zivatar pedig Egerben. A levegő kül-
nösen a nyugati részekben erősen lehűlt, a
hőmérő éjjelre 1° C-ra szállott le Ó-Gyallán,
Herényben; ez erős lehűlés folytán havazás
is volt tegnap hajnalban Csáktornán és Sel-
mezbányán, e havazás a gyümölcsösökben
okoz nagyobb károkat, hol a fejlődő gyümöl-
csök még egészen gyöngyök; a vetések és ré-
tek remélhetőleg tén nem sokat szenvednek
miatta.

— **A III. országos gazdakon-
gresszus** előkészítő bizottsága Budapesten,
szombaton délelőtti tartott tartotta meg utolsó
ülését Dessewffy Aurél gróf elnöklété alatt.
Az értekezleten Förster Géza titkár bejelen-
tette, hogy a gazdakongresszusra eddig 1089
tag jelentkezett. Részvételre jelentkezhetni
holnap a megnyitó ülés kezdetéig. Azután
bejelentette a titkár, hogy a földművelési mi-
niszter átiratot intézett az egyesülethez, hogy
a kongresszus az állatvásár ügyét is vegye
tárgyalás alá. Az egyesület azt felelte, hogy
a tárgyalás ellen nincs kifogása, ha a minis-
ter küld ki előadót, mert az idő rövidsége
miatt előadót az egyesület kebeléből ki-
küldeni nem lehet. A miniszter azonban előadót
nem küldött ki, hanem arra kérte az egyesü-
letet, hogy tárgyalja a dolgot a vásárok ke-
retében. Az értekezlet ezután megválasztotta
a számvizsgáló-bizottságot és elhatározta, hogy
a végrehajtó-bizottságot a jövő szerdán este
tartandó értekezleten fogja kandidálni.

— **Zichy gróf expediciójára.**
Zichy Jenő gróf kaukázusi expediciójának
tagjai Kubán tartomány fővárosába Ekateri-
nodárba érkeztek. Odesszában öt napot töl-
töttek előtanulmányokkal és készülékekkel.
Május 6-án szálltak a Fekete tengerre, me-
lyen három nap és három éjjel utaztak.
Május 7-én a Krimi félsziget déli partjához
értek. Megnézték Szebasztopol városát, a hi-
res erősséget, a mely 1854-55. krimi hadjá-
ratban oly nagy szerepet játszott. Látták
Livádiát, a czári nyaralót, a hol III. Sándor
czár meghalt, Jaltát a gyönyörű klimatikus
gyógyhelyet, Oroszország Nizzáját. Május
8-án reggel a régi görög gyarmat Theodosia
(most Feodosia) régiségeit, muzeumát, még
a genauai által a XIII. században emelt
vár romjait tekintették meg, délután a Keres-
tus muzeumát s a városon kívül álló két nyi-
tott és most muzeummal használt Kurgant
(sirhalom), keresték föl, melyek még a Krisz-
tus előtti századokból valók. Május 9-én a
Fekete-tenger keleti partján Novo-Roppisz-
ken (Uj orosz földön) szállottak partra. a
a mely a cserkesz föld elfoglalása óta alko-
tott új gyarmat s a nagy jövőjű kikötő 20
ezer lakossal. Innen vasuton folytatták utj-
ukat a kaukázusi tartományok belsejébe s a
rég cserkesz föld följében Rkacsinovárban
állapodtak meg. Ezt a várost II. Katalin
császárné 1792-ben a cserkeszek ellen épí-
tette. Innen fogják megkezdni a még
meglévő cserkesz falukat. Kévs van már
ilyen, mert a cserkeszek legnagyobb rész-
t kivándoroltak Törökországba s helyükbe ko-
zákok telepedtek le. Innen a katonai kor-
mányozásigott melléjük rendelt cserkesz tiszt
kalauzolás mellett indulnak tovább a kau-
kázus völgyeiben lakó kabardok, karacsajok
és más népek közé s úgy tovább lépésről-
lépésre. Az expedició tagjai jól érzik magokat.

— **Havazás mindenfelé.** Piumé-
ből írják: A városban a havazás folytonosan
tovább tart. A Monte-Maggiore egészen fehér.
Lítésben és Fuzinében a hó 40 czm. magas.
A lakosok télruhájukat öltötték fel. Bécsből
is havazást jelentenek. A hőmérsék jelenté-
kenyen alászállott. Bécs környékén a hegyek
hóval vannak borítva. Az Alpokban sok hó
esett s a déli vidékeken erős hóra dühöng.
Bécs-Ujhely környékén valóságos hózivatar
volt. A vidék egészen télies képet nyújt.
Ugyancsak Brüsszelből írják, hogy ott s az
egész környéken nagy hideg uralkodik, s
több órán át esett a hó.

— **Bő istenálás.** Bugan, Liptó-
Lisztfalva kassa-oderbergi vasuti örnek ne-
tegnap három egészséges gyereket szült.
Ugy az anyja, mint a három új világpolgár,
a körülményekhez képest jól érzik magukat.

— **Lemészárolta gyermekeit.**
Kiss György, kisújszállási juhász felesége ir-
toztató módon vetett véget először négy gyer-
mek és azután a saját életének. Május hó
17-én, éjjel 12 órakor alvás közben beretv-
val elmentette a gyermekek nyakát, azután
maga ellen fordította a gyilkos szerszámot.
A legidősebb gyermek egy husz éves szép
leány, azonnal meghalt, de a többiek életben
maradásához sincs remény. A gyilkos anya
tettét önkiválti állapotban követte el. Az
apa, a ki a tornácra aludt, csak a szeren-
csétlen gyermekek sikoltására ébredt fel, de
már későn, mert a rettenetes gyilkosság végre
volt hajtvá.

— **A rákbetegség gyógyszere.**
A rákbetegségnek az a gyógyszere, amelyet
Emmerich és Scholl német orvosok nemré-
giben feltaláltak s amelyről mi is megemlé-
keztünk, ugyáltszik szintén a kochin sorsára
jut. A Deutsche Med. Wochenschrift szenzá-
ciós közleményei után nemskora előállt
ugyanis Bruns tübingai orvosprofesszor, akit
általánosan józan megfigyelőnek és kutatónak
tartanak és határozottan kétségbe vonta fel-
találók orvoságának czelszerű voltát. Kije-
lentette, hogy az új eljárás a felfedező elő-
adásából kivehetőleg se nem vesztélytelenebb,
se pedig nem biztosabb az eddigi gyakorlat-
nál az operatív eljárásnál Walther Petersen,
a heidelbergi operátor még sokkal kiméletle-
nebb kritikát gyakorolt az új találmányon.
A tudományos kritika hiánya — ugymond
Petersen — ebben az esetben gyakorlati lel-
kiismeretlenséggel párosul. Általában véve
sincs az orvosi tudománynak kártékonyabb
ellensége, mint az új mediczinák után való
folytonos kutatás. Ezek az új mediczinák ké-
sőbb csaknem mindig haszontalanoknak bizo-
nyultak és a balsiker aztán a gyógyulni kí-
váló publikum szemében szinte a kontárság
színyonalára süllyesztte a gyógyászatot. „Hogy
mégis mennyire van igazuk a feltalálók-
nak, azt majd csak a jövő mutatja ki. Nem le-
hetetlen, hogy ebben az esetben csak szándé-
kosan szigorú kritikákkal állunk szemben. A
szérumot is sokan megtámadták, de mindin-
kébb kistül, hogy igaztalanul.

— **Patakba fulladt földbirto-
kos.** A pozsonymegyei Bogdánban nagy sze-
renesétlenség történt tegnapelőtt. Kirsch-
nák Inre, széles körben ismert birtokos későn
tért vissza a földjeiről, a hol a munkások
után látott. Mire a községhez ért, már be-
esedezett. A sztrázi patak egy hidaságyán át-
haladva, félre lépett, a vízbe esett, a hol ha-
lálát lelte.

— **Az Elbe egyik áldozata.** Mi-
skolcziól írják: A brüsszeli osztrák-magyar
követtség e napokban értesítette a miskolci
rendőrkapitányságot, hogy a Lovestoff kikö-
től mintegy 40 méternyre kihalszott holt-
testek egyikén oly tárgyakat találtak, melyek
arra engednek következtetni, hogy a holttest
a Guttman Adolf abajuszántói gőzmalma
igazgató személyével azonos. Egyben el is
küldött ruhákat, egy órát és egy monogra-
mos gyűrűt, hogy a Miskolczon lakó roko-
nok által végre valahára az azonoság meg-
állapíttassék. Guttman miskolci rokonai a
napokban tekintették meg a rendőrkapitány
hivatalban levő ruhákat, melyek alapján
minden kétséget kizárólag megállapítható,

hogy azok az elsőlyed Elbe hajón Amerika
felő utazó Guttman tulajdonát képezték.

— **Apróságok.** Udvarias férj. Ber-
döfi ur kiránduláson van nejével és nagy-
későn bevetődik egy külvárosi vendéglőbe.
„Sajnálom, szól a koresmáros, már csak egy-
etlen borjuszeletem van!“ „Szörnyű! kiált
bendőfi, hát akkor mit eszik a feleségem?“,
— Hallatlan! Egy hódmézvászárhelyi cziviz
beszélget a szomszédjával. „Hát tudja-e ki-
gyelmed, hogy a mi városunkban ezer lélek
van, a ki nem tud egy kukkot sem magya-
rui!“, „Ne mondja! Ezer lélek? No, már
ezt sohse hittem volna!“, „De bizony az ugy-
van!“, „Nem lehet a“, „S mind idevalók?“,
„Idevalók bizony — csakhogy másfél éven
alóliak!“, — Női munka. „Őn is azt hiszi,
hogy a nőnek fáradoznia kell a férjéért?“,
„Igen — a mig nem kapja!“,

— **Kiki a maga mesterségét!**
Egy német újság a következő józú adomát
beszél el Kulackról, a híres német zongora-
művészről: Egy dusszagad berlini cipőgyá-
ros egyszer ebédre hívta Kulackot s ebéd
után felkérte, játszik neki valamit. A művész
meg is tette, hanem szörnyen dühös volt,
hogy így megfizették vele az ebédét. Pár
hét múlva ő is meghívta a milliost és
ebéd után egy rongyos cipőt adott neki.
„Mit csináljak azzal?“ kérdezte amaz moso-
lyogva. „A multkor ön ebéd után zongorá-
ztatott velem, felelt Kulack; most én arra
kérem, talpaja meg a cipőmet.“ „Kiki a
maga mesterségét!“

— **Az első kereszt-hadjárat
emlékünnepe.** Nagy történelmi ünnepé-
lyek lesznek Clermond-Ferrand városában ne-
hány nap múlva. Ekkor lesz 8 százados év-
forduló annak az emlékeztetés eseménynek,
hogy az 1095-iki clermonti zsinaton össze-
gyűlt egyházi és világi nagyk elhatározták,
hogy a Szentföldet visszahódítják a hitetlen
törököktől. Ezzel kezdődtek a kereszties há-
boruk, a melyek később éven át folytonos
vándorlásban tartották Nyugot népeit Kelet
felé. Az első kereszties hadjárat emlékére ren-
dezett ünnepélynek legnagyobb színpadja
egy fényes történelmi díszmenet lesz, a mely-
ben be fogják mutatni ama heroikus és va-
lóságos idők szokásait, viseletét és hadviselési
módját.

— **Óriási tűzvész Oroszország-
ban.** A lángoknak szinte páratlanul álló ka-
tasztrófáját jelentik a szombaton érkezett
táviratok; Brest Litewszky városban tűz ke-
letkezett egy áruraktárban. Az erős szél és
roppant szárazság következtében rohamosan
terjedt a tűz, mely aránylag rövid idő alatt
az egész várost lángba borította. Több mint
700 ház, hét templom és egy zsinagóga tel-
jesen leégett. Áldozatul esett továbbá a lá-
ngoknak a város mindkét pályaháza, nagyki-
terjedésű raktáraival, valamint a posta és
távírdá épülete. A lakosság körében óriási a
nyomor; több, mint 15,000 ember vált haj-
léktalanná. Nagyszámú holttestet, köztük
egy lelkeszt huztak ki a romok alól. A nagy
szárazság miatt uralgó vízhiány és a városi
tűzoltóság leirhatatlan nyomorúságos állapota
csaknem teljesen lehetetlenné tette az oltást
és a mentési munkálatokat.

— **Hercegnőből apáca.** Grác-
ból távirják a „N. Fr. Presse“ utján, hogy a
grázi klerikális „Volksblatt“ jelentése sze-
rint Liechtenstein Henriette hercegné-
szo-
ny, Liechtenstein Alajos herceg harmadik
leánya legközelebb a benedekrendi apácák
kolostorába lép Grácba. A hercegné-
szo-
ny jelenleg 20 éves.

— **Az első bosnyák „Burgmu-
zik“.** Bécsből jelentik, hogy az első bo-
snyák-
ezred egy százada tegnap vonult fel
először saját zenekarával a bécsi burgba ör-
sége. A bosnyák zenekart ez alkalommal
nagy néptömeg kísérte el a császári palotáig.
Mindnyájan csodálják a zenészek kitűnő ki-
kép-
zését. Megjegyzendő azonban, hogy a ze-
nések feze nem muzulmán koponyákat ta-
kart, mert a zenészek között egyetlen török
sincs, hanem ezek a „bosnyák“ muzikusok
is csehek és németek.

LEGUJABB.

(Az „Ellenzék“ eredeti táviratai.)

Válság ügye a t. Házban.
Budapest, május 20.

A képviselőház mai ülésének mind-
járt az elején Szilágyi Dezső elnök
bejelentette, hogy a király gróf Kál-
nok Gyusztáv külügyminisztert fel-
mentette külügyminiszteri állásától, s
helyébe gróf Goluchowszky Age-
nor rendelkezés-alatti követet nevezte ki.

A bejelentés után azonnal felállott
gróf Apponyi Albert s kifogásolta,
hogy a Kálnoky gróf felmentését tár-
gyazó királyi kézirat minden minisz-
teri ellenjegyzés nélkül lett
közöttéve.

Folytatólag Apponyi gróf azt a
kérdést intézte a kormányhoz: igaz-e,
hogy a kormány a közös külgy-
min-
szterrel tárgyalásokat folytat az 1867.
évi XII. törvény-
cikk 8-ik szakaszában

foglalt jogbiztosítás ügyében, s ha igaz,
mely miniszterek követtek el
eddig mulasztásokat ebben az
ügyben s kik azok a miniszterek, a
kik ama befolyásukat, melyeket ré-
szükre az alkotmány biztosít, nem ér-
vényesítették, talán Tisza Kálmán,
Szapáry Gyula, vagy Wekerle
Sándor?

Bánffy Dezső igyekezett meg-
felelni Apponyi grófnak, s csak annyit
mondott, hogy eddig is mindenik kö-
zös miniszter ellenjegyzés nélkül ki-
rályi kézirattal mentetett fel. A kor-
mány az 1867-iki XII-ik törvény-
cikk nyolczadik szakaszában foglalt rend-
kezés ellen mulasztást nem követett el,
s ő maga is érvényesítette a befolyá-
sát. (De miként? Szerk.)

Ugron Gábor szólalt fel ezután és
zajos tetszés között leczéztette Bánffy
miniszterelnököt. Ha eddig nem volt
ellenjegyzés ugymond — nincs ok to-
vábbi alkotmányellenes magatartásra.

Beszédében azt kérdi, hogy ki-
csoda Goluchowszky, az új külgy-
minis-
zter?

Ó annyit tud róla, hogy egy len-
gyel, s hogy a ki Bukarestben közö-
nyével az oláh irredenta működését
támogatta.

Azt is tudja, mert olvasta, hogy
Goluchowszky rossz lengyel hazafi hi-
rében áll. Így a magyarokat sem sze-
retheti.

Bánffy miniszterelnök igyekezett
ezután megvédeni új kollégáját, a kül-
gyminisztert, a mi azonban oly gyen-
gőn sikerült, hogy Ugron Gábornak
újra alkalmá nyílt Bánffy gyengesé-
geire rámutatni.

Ugron erős válasza után, lényeg-
telen napirendet tárgyaltak, mely után
Bánffy miniszterelnök felelete volt be-
jelentve Ugron és Helfi interpellá-
cióira.

Az üres terem egyszerre megtelt
képviselőkkel s mindenki feszült figye-
lemmel tekintett a miniszterelnökre, a
midőn az felállott beszélni.

Azonban csakhamar megváltozott
a komoly képe a Háznak, mert óriási
kaczagást tört ki Bánffy azon kijelen-
tésére, hogy ő neki nincs semmi mon-
dani valója az Ugron és Helfi inter-
pellációira, mert erre a választ meg-
adták az események.

A kormány pedig sérelmet sem-
miben sem szenvedett. E szavak után
óriási hahota és zaj között leült a
győzelmes miniszterelnök.

Helfi nem vette tudomásul a mi-
niszteri választ. Ugron Gábor a felhá-
borodottság hangján jelenti ki, hogy
még miniszterelnök ily gyerekesen és
gyámoltalanul nem viselte magát.

Tiltakozik az ellen, hogy a mi-
niszterelnök ur rövid semmitmondó
válasszal feleljen az egész nemzetet
közö-
ről érdeklő és érintő interpellá-
ciókra.

Kérdezi a miniszterelnököt, hogy
talán mókázó kedvében van, hogy olyan
gyerekesen viseli magát.

Tiltakozik a parlament komolysága
nevében s követeli a komoly választ.
Bánffy újra csak azt felelte, hogy
nem mond semmit.

Daczára e botránynak, a többség
tudomásul vette Bánffy választát.

Szeless elfogva.
Budapest, május 20.

Szeless Adorjánt ma Annasoban
francia területen elfogták.
Szeless elfogatását egy barátja ál-
tal megsürgönyöztette Budapestre.
Szeless Adorján feltétlen bizik ab-
ban, hogy mint politikai menekültet nem
adja ki a francia hatóság.

Ebben a feltevésben azonban csa-
latkozni fog, mert a budapesti rend-
őrség, mint közönséges bűntettést ke-
restetni.

Másfelől a francia bírak nagy el-
lenszenyvel viseltetnek mindazok iránt,
kik dinamittal követnek el dolgokat.

Nagyon valószínűnek tartják ezért,
hogy a francia hatóságok Szeless-
t ki fogják adni.

Felelős szerkesztő:
BARTHA MIKLÓS.
Segéd-szerkesztő és kiadó lap-tulajdonos:
MAGYARY MIHÁLY.

NYILTÉR.

Egy szép kávéház-helyiség kiadó.
Hiducza 27 sz. a K e r e k e s-féle házban.
1—3.

Hirdetmény.

A „Mocs-vidéki takarékpénztár“ igazgatósága az alapszabályok 54. §-a adta jogánál fogva folyó hó 5-én tartott közgyűlésében elhatározta, hogy az összes betétek után a kamatlábat 1895. évi Julius hó 1-től kezdve 5%-ra szállítja le; miről érdekeltek azon megjegyzéssel értesítettek, hogy a ki betétjét visszavonni kívánja, annak az a rendes felmondási időket betartása mellett vissza fog fizettetni. Azon betétek pedig, melyek fel nem mondatnak, az irt időtől kezdve 5%-al fognak kamatoztatni.

Mocs, 1895. évi május hó 10.
357. [1—3]

Az igazgatóság.

Pályázati hirdetés.

Az unitárius vallásközönség alamori uradalmában egy gazdasági gyakornoki állás pályázat útján betöltendő.

Pályázni kívánók folyamodásuk mellé csatolják a felsőbb gazdasági tanintézet végzését igazoló bizonyítványukat; jelezzék azt, hogy katonai kötelezettségüknek mennyiben tettek eleget.

Évi fizetés 150 frt készpénz, teljes ellátás, két drb. szarvas-marha és egy házi ló tartás.

Pályázati folyamodványok alólirotthoz nyújtandók be folyó hó 30-áig.

Kolozsvárt, 1895. május hó 17-én.
354. (2—3)

Benkő Mihály.

Sz. 806—1895.

358. (1—3)

Árlejtési hirdetmény.

Ezennel közhírré tétetik, miszerint a Teke község területén létesítendő vágóhid és melléképületei felépítése versenytárgyalás útján át fog adatni a legelőnyösebb ajánlatot tevő vállalkozónak.

Az alábbi minta szerint készítendő írásbeli zárt ajánlatok — a megállapított építkezési összeg után eső 10 százalékos készpénzbeli bántatpénzzel ellátva — benyújtandók alólirot községi előljáró-ságnál 1895. évi Junius hó 20-án délutáni 4 óráig.

A részletes feltételek, valamint az építési terv és költségvetési előirányzat a hivatalos órák alatt alólirot községi előljáró-ságnál megtekinthetők.

Az összes építkezési munkálatokra és építési anyagra — a község által adandó fali téglá kivételével — 4000 frtnyi összeg lón megállapítva. Az írásbeli ajánlatok a következő minta szerint állítandó ki:

Ajánlat (806—1895. számhoz)

a Teke községében építendő vágóhid és melléképületeire.

En N. N. . . . lakos ezennel kinyilatkoztatom, hogy a részletes feltételek, valamint építkezési terv és költségvetési előirányzat előttem teljesen ismereteselek lévén — kötelezem magamat, a 400 frtnyi építési összegből . . . %, azaz (írva) százalék leengedése mellett — az elvállalt építkezést a meghatározott időben befejezni.

A 400 frt, azaz Négy száz forint bántatpénz csatoltatik.

Kelt

Mint tanuk:

N. N.

N. N.

N. N.

vállalkozó.

Teke, 1895. évi május hó 15-én.

A községi előljáróság.

Sz. 146—1895. végr.

351. (1—1)

Árverési hirdetmény.

Alulírt bírósági az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a sz.-udvarhelyi tekintetes kir. törvényszék 1895. évi 550. polg. számú végzése következtében Dr. Kovács Mór sz.-udvarhelyi ügyvéd által képviselt Székelygyélteti Is-ó takarékpénztár javára peteki Szabó Mózes és társai ellen 130 frt s jár. erejéig fogantatott kielégítési végrehajtás útján 1895. évi április hó 20-án lefoglalt és 646 frtra becsült: I. Sárosi Dénesnél 2 ökor-borju, 1 szekér, 50 szekér trágya 110 frt értékű. II. Szabó Mózesnél 1 tehén, 2 ökorborju, 70 szekér trágya 171 frt értékű. III. Bíró Sándornál 2 ló, 1 szekér 95 frt értékű. IV. Jakab Sándornál 2 ökor. 1 ökor- s 1 üő-tinó 260 frt értékű ingóságok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek az oklándi kir. járásbíróság 1186—1895. számú végzése folytán a frt 130 frt tőke követelés, ennek 1894. évi október hó 30-ik napjától járó 6% kamatai, 1/3% váltódíj és összesen 42 frt 49 krban bíróság már megállapított költségek erejéig, Petken, a Szabó Mózes házánál leendő eszközölésére 1895. évi Junius hó 19-ik napjának délelőtti 8 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-czik 107. és 108. §-a értelmében, készpénz fizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el fognak adatni.

Kelt Oklándon, 1895. május hó 14. napján.

LŐRINCZI KÁROLY,
kir. járásbíró végrehajtó.

Az erdélyi részek legismertebb szállodája

„Hotel Biasini“

Kolozsvártt,

az elhunyt tulajdonos fiára szállván, továbbra is házi kezelésben marad.

A vendégek kényelmét szolgáló számos újítás lépett és lép folytonosan életbe.

Kocsival megszálló vendégek, ha a mérsékelt áru zabot és szénát a szállodában veszik, ezentul lovaik után istálló-pénzt nem fizetnek.

Pontos kiszolgálat, tisztaság, olcsó árak tekintetében csakhamar páratlanul fog állani a

326. (5—5)

„Biasini szálloda“
Kolozsvártt.

Kiadó bolthelyiség.

Zilahon, a Fötéren a legszebb bolthelyiség, mely esetleg két bolthelyiséggé is alakítható, 1895. évi Julius hó 1-sejétől kiadó.

Ugyisint kiadó a Fötéren, a Tuhutum- és Szechenyi-utca torkolatában levő

„Tigris-vendéglő“ is.

Értekezhetni Kénia Miklós vendéglőssel, Zilahon.
345. (3—3)

Gyakorlott

Ügyvédjelöltet

felvesz

Dr. WAGNER ALBERT

besztercei ügyvéd.

Elvétel 7—800 forint.

355. (1—3)

A HOMORÓDI SZÉNSAVAS VASAS FÜRDŐ.

Évad kezdődik folyó évi Junius hó 15-én.

„Homoród-fürdő“ hazánk, sőt az egész Continens legvasasabb fürdője.

Fekszik Udvarhelymegyében, Sz.-Udvarhelytől 16 km. távolságra.

Ide utazhatni a magy. államvasút Kolozsvár-brassói útvonalán Héjasfalvaig és innen a Héjasfalva-sz.-udvarhelyi székely vasúton közvetlen összeköttetéssel, Sz.-Udvarhelytől kényelmes bérkocsik állanak rendelkezésre, honnan 1 1/2 óra alatt érkezhetsz Homoródra.

Maga a fürdő fenyves erdők által minden oldalról védett, szelmentes, két havasi pataktól átszelt gyönyörű völgyben fekszik.

Van 5 szénsavas ivókutja (borviz), 2 hideg fürdője és egy ujonnan épített, gőzkazánal melegített kényelmes meleg-fürdője, több kilométerre kiterjedő fenyves sétater. Naponta kétszer két-két óráig tartó kitűnő cigány-zenekar szórakoztatja a közönséget. Közeli és távoli kiránduló helyek. Helyben állandó fürdőorvos, kézi gyógytár és postahivatal.

Orvosilag javallatik a fürdő: vérszegénység, általános testi gyengeségnél, főleg női bántalmaknál, mint méhelhalás, rendetlen havadás, a méh hurutos bántalmainál és magtalanságnál.

A vendégilót SIMÓ JÁNOS sz.-udvarhelyi szállodás látja el, ki több éven át Sz.-Udvarhelyen közmegeledést és elismerést nyert.

Szintén szállodájában a fürdőre vonatkozó bérkocsik a n. é. közönségnek rendelkezésre állanak.

A lakások bére hetenkint 5 frttól 7 frtig vannak megállapítva.

Junius 15-től Julius 1-ig a lakások béréből 30% leengedtetik.

Mindenemű felvilágosítással szívesen szolgál:

Kápolnás-Oláhfalu, 1895. márcz.

CSIKI AMBRUS,

190. (6—6)

több évi bérlelő.

VALÓDI

GYÓGYSZER MALAGA

vegyelemzések bizonyossága szerint legjobb sikerrel alkalmaztatik a gyengeségeknél, lábbadozóknál, nemkülönben gyermekeknél, ugyisint kitűnő hatása van a vérszegénységnél és gyomor-gyengeségeknél.

Továbbá

Sherry, Madeira, Portlandborok, valódi francia Cognac stb.

egész és fél eredeti üvegekben a bejelentett védjeggyel.

Oscar Dudić & Co. 294. (2—6)

külföldi bornagyker skódnél.

Kapható Kolozsvárt: a gyógyszerárakban és kávéházakban.

ELVEMHEZ HIVEN,

Minden óra reguláza 3 évi jótállás.

jót olcsón eladni, sikerült különlegességeimet svájci

órákban a világ minden országában bevezetni. Ennek következtében ajánlok: eredeti genfi goldin remontoir uri órákat, legfinomabb precízió-művel legújabb rendszer, elismert legjobb, felül nem mult minőség, elegánsan cizellált tok, kettős goldin köpennyel csak 4 frt 90 kr.

Ugyanaz háromszoros goldin köpennyel csak 6 frt 50 kr. Goldin hölgy remontoir órák legfinomabb minőség, csodálatosan cizellált tokban háromszoros goldin-köpennyel csak 7 frt.

Valódi goldin-óralánc biztonsági zárral és elegáns breloques-al, páncél, szemes, sport, dupla vagy tetszés szerinti fazon csak 90 kr. 1a minőség 1 frt 20 kr.

Különös figyelemztetés a t. cz. vasuti-, állomás- és hajózási tisztviselők részére. Az ismert valódi Roskopf F. E. Remontoir-anker órák, valódi nikkelt tokkal, elpusztíthatatlan művel, pontos járás 10 frt.

Csak addig, míg a készlet tart. — Szétküldés csak utánvétellel.

Valódi svájci zsebórák kivitelű áruház

Leon Silberberg, Bécs, I., Fleischmarkt 36.

Képes árjegyzékek órák és ékszerekről ingyen.

334. (2—6)

Bérbe adó

Szekely-Udvarhely mellett

körülbelül

400 hold jó minőségű birtok,

összes gazdasági épületek és felszereléssel, másfél millió forgalmu fedélszerép- és téglagyárral, nagy forgalmu savanyuviz forrásokkal, 4 kerékű lisztelő malommal és cser-törővel, több kisebb nagyobb bérházzal.

Értekezhetni Ugron Ákos országos képviselővel, Budapest, Pauler-utca 12. szám.

350. (2—x)

Eladó szódaviz-gyár.

Erdély egyik nagyobb városában egy Dr. Wagner-féle

1-ső számú szódaviz-gép,

folyékony szénsav készítésre, 3000 darab aquamarin kék, nikkelt törvényes syphonnal, gazeuse letöltővel, chek 300 üveggel, egy ló, kocsik, ládák, javító eszközök stb., szóval teljesen használható s jelenleg is működésben lévő gyár

most az idény elején eladó és azonnal átvehető.

Feltételek végett értekezhetni az „ELLENZÉK“ kiadó-hivatalában.

356. (1—3)

Nagy-Enyeden, a vasúti állomás mellett, Szentkirály-utca 99. házszám alatt

egy ujonnan épített s 8 évig még adómentes

vendéglő,

mely áll: 3 vendégszoba, 1 alsó osztályu vendéglő, 1 nagy nagy ebédlő, 1 lakóház, 1 konyha, kamara, kő-istálló, jég-verem és diszkertből, tekepályával együtt

örök áron eladó.

Értekezhetni Nagy-Enyeden a tulajdonossal, az üzlethelyiséggel kapcsolatos lakásán.

359. (1—4)

Saját találmányu és nevemre szabadalmazott

Lóhere csépelő szerkezetet

bármelyik gépre lehet alkalmazni.

A lóherét vagy luczernát egyszeri beadással tisztán kicsépli. Naponta képes 7 mm. tul 12 mm.-ig kicsélni.

Ezen szerkezetet házilag el lehet készíteni, csekélybe kerül. Ötven forintért hajlandó vagyok minden géptulajdonost betanítani.

Bővebb felvilágosítást levélben adhatok.

Czímem: GOMBOS JÓZSEF mezőgazdasági gépkezelő, u. p. Szász-Régen.

272. (7—9)

PÜNKÖSD ÜNNEP ELŐTT.

22 kr. 1 méter jó mosó Creton,

200 különböző mintákban.

25 kr. 1 méter legfinomabb mosó

Wolle.

30 kr. 1 méter divatos atlas

Satten.

36 kr. 1 méter igen finom atlas

Satten.

55 kr. 1 méter legfinomabb atlas

Satten (legújabb)

36 kr. 1 méter gyönyörű fran-

czia Batiz Mouslin.

20 kr. 1 méter csikos vagy #

szóttles. Előbb 30 kr. volt.

23 kr. 1 méter igen szép Ruha

Zefir. Előbb 35 kr. volt.

28 kr. 1 méter duplaszáles Női

Ruhakelme.

56 kr. 1 méter Női Ruhakelme

legújabb.

18 kr. 1 méter jó minőségű Chif-

fon vászon.

18 kr. 1 méter Alföldi vászon,

mindenre használható.

16 kr. 1 méter alkalmas csipke

Netz Függöny.

18 kr. 1 pár Női gyapot kezttyű

minden színben.

13 kr. 1 pár Női harisnya, min-

den divatos színben.

1.95 kr. 1 drb. selyem Esőernyő

Uraknak és Hölgyeknek

1.90 kr. 1 drb. selyem Napernyő

divatos szép fogantyúval.

1 frt 1 drb. férfi Napernyő csikos

vagy sima.

1.20 kr. 1 drb. Uri ing, fehér

vagy színes.

90 kr. 1 drb. igen hasznos Tu-

rista ing, sima és csikos.

1.60 kr. 1 pár nagy ablakra való

Tunis függöny.

2.90 kr. 3 drb. ágy- és asztal

Tunis terítő.

2.40 kr. 1 drb. 3 mt. hosszú, 2

mt. széles nagy szőnyeg

70 kr. 1 darab Női Mider, de-

rék fűző.

1.80 kr. 1 darab igen jó olajos

Paplan.

6.70 kr. 1 drb. selyem Paplan,

kék, rósa, bordó színben.

4.50 kr. 1 drb. Mátrácz tengeri

fűvel töltve.

Poszler és Társa

női- és férfi-divat áruháza,

Kolozsvártt, Belhid-utca (Hungária-szálloda alatt.)

288. (8—100)